

Kohtuasi C-89/09

Euroopa Komisjon

versus

Prantsuse Vabariik

Liikmesriigi kohustuste rikkumine – Asutamisvabadus – EÜ artikkel 43 –
Rahvatervis – Biomeditsiinilise analüüsi laboratooriumi haldamine – Liikmesriigi
õigusnormid, mis kehtestavad piirangu, mille kohaselt niisuguste osanike osalus,
kes ei tegutse bioloogi kutsealal, võib olla kuni 25% – Keeld omada osalust
enam kui kahe ühiselt üht või mitut biomeditsiinilise analüüsi laboratooriumi
haldava äriühingu osakapitalis – Eesmärk tagada bioloogide kutsealane
sõltumatus – Eesmärk säilitada biomeditsiini alal pakkumiste paljusus – Ühtsus –
Proportsionaalsus

Kohtujurist P. Mengozzi ettepanek, esitatud 2. juunil 2010 I - 12944

Euroopa Kohtu otsus (teine koda), 16. detsember 2010 I - 12984

Kohtuotsuse kokkuvõte

1. *Isikute vaba liikumine – Asutamisvabadus – Piirangud – Kapitaliosaluse piirang äriühin-
gute puhul
(EÜ artiklid 43 ja 46)*
2. *Isikute vaba liikumine – Asutamisvabadus – Piirangud – Kapitaliosaluse piirang äriühin-
gute puhul
(EÜ artikkel 43)*

1. Siseriiklikud normid, mis keelavad mitte-bioloogidel omada enam kui 25% biomeditsiinilise analüüsi laboratooriumi haldava vabade elukutsete valdkonnas tegutseva piiratud vastutusega äriühingu (Selarl) osakapitalist ja seega ka hääleõigusest, piiravad teistes liikmesriikides asutatud bioloogi kvalifikatsioonita füüsiliste ja juriidiliste isikute võimalust omada osalust niisuguse äriühingu osakapitalis. Teisalt pärsivad need normid või isegi takistavad seda, et teistes liikmesriikides asutatud äriühingud, kes haldavad vastavates riikides laboratooriume, mis ei vasta kõnealustes normides sätestatud osakapitali jaotuse kriteeriumidele, asuvad Prantsusmaal Selarli vormis tegutsema. Järelikult takistavad kõnealused normid mainitud ettevõtjaid tegutsemast oma tegevusalal selle liikmesriigi territooriumil asuva püsiva tegevuskoha kaudu ja muudavad selle vähem atraktiivseks; ka mõjutavad need normid viimati nimetatud ettevõtjate pääsu biomeditsiiniliste analüüside turule.

Rahvatervise kaitse on siiski üks huvidest, mis võib õigustada sellise asutamislepingus tagatud liikumisvabaduse piiranguid nagu asutamisevabadus. Niisuguses kontekstis võib kvaliteetsete

meditsiiniteenuste säilitamise eesmärk kuuluda EÜ artiklis 46 sätestatud erandite alla, kui selline eesmärk aitab kaasa tervisekaitse kõrge taseme saavutamisele.

Arvestades liikmesriikide õigust otsustada tagatava rahvatervise kaitse taseme üle, võivad nad nõuda, et biomeditsiinilisi analüüse teostaks bioloogid, kes on tegelikult ametialaselt sõltumatud. Liikmesriigid võivad samuti võtta meetmeid, mis tõenäoliselt kõrvaldavad sellise sõltumatuse riive ohu või vähendavad seda, kuna taoline riive võib mõjutada negatiivselt rahvatervist ja meditsiiniteenuste kvaliteeti. Samuti võib liikmesriik oma kaalutlusruumi raames otsustada, et see, kui mittebioloogidele kuulub enam kui 25% osakapitalist ja hääleõigusest, võib kujutada endast ohtu rahvatervisele ja iseäranis meditsiiniteenuste kvaliteedile.

Kuna ei ole tõendatud, et meetmega, mis piirab EÜ artiklis 43 tagatud vabadust vähem kui mittebioloogide suhtes kehtiv keeld omada enam kui 25% kõnealuse äriühingu osakapitalist ja hääleõigusest, oleks võimalik tagada taotletav rahvatervise kaitse tase niisama tõhusalt, siis

on need siseriiklikud õigusnormid rahvatervise kaitse eesmärgi saavutamiseks sobivad ega lähe kaugemale, kui on selle eesmärgi saavutamiseks vajalik.

teatavat avatust väliskapitalile 25% osakapitali piires.

(vt punktid 46, 47, 52, 53, 66, 68, 79, 87–89)

Lisaks on need õigusnormid ka taotletava eesmärgiga proportsionaalsed, arvestades, et ühelt poolt kindlustavad need selle, et bioloogid jäävad oma otsustusõiguse teostamisel sõltumatuks ja teiselt poolt võimaldavad need biomeditsiinilise analüüsi laboratooriumi haldava Selarli

2. Siseriiklik õigusnorm, mis sätestab bioloogi suhtes keelu omada osalust enam kui kahe sellise äriühingu osakapitalis, mis on loodud eesmärgiga hallata ühiselt ühte või mitut biomeditsiinilise analüüsi laboratooriumi, takistab bioloogidel teostamast asutamisvabadust, muudab selle nende jaoks vähem atraktiivseks ning kujutab endast asutamisvabaduse piirangut EÜ artikli 43 mõttes.

(vt punktid 98–100)